

Sprawozdanie delegata miasta Helu z działalności Związku Miast i Gmin Morskich w 2025 roku.

Miasto Hel w 2025 roku, jako delegat do ZMiGM, reprezentował przewodniczący Rady Miasta Helu, Marek Chroń.

W 2025 roku ZMiGM realizował następujące projekty:

1. **BALTIC SEA 2 LAND –projekt zrealizowany w2025 r.** Celem projektu było wspieranie zintegrowanego zarządzania na rzecz wspólnego zrównoważonego wykorzystania kapitału ludzkiego i naturalnego w strefie przybrzeżnej.

Baltic Sea2Land stworzył publicznie dostępną internetową platformę nawigacji i danych przestrzennych – Sea2Land Navigator.

Cele projektu to:

- zrównoważenie interesów sektorów zrównoważonej niebieskiej gospodarki (np. turystyki, energii, rybołówstwa), ochrony przyrody i społeczności lokalnych w celu wspierania opłacalnego rozwoju wybrzeża oraz zrównoważonego wykorzystania kapitału ludzkiego i naturalnego w regionie Morza Bałtyckiego;
- wspieranie zintegrowanego zarządzania poprzez wielowymiarową współpracę między różnymi poziomami zarządzania (od lokalnego po międzynarodowy), sektorami zrównoważonej niebieskiej gospodarki, społecznościami lokalnymi i innymi zainteresowanymi stronami.

Dzięki projektowi BS2L przedstawiciele miast i gmin nadmorskich z regionu Morza Bałtyckiego mają okazję wymieniać doświadczenia, testować nowe rozwiązania i wspólnie pracować nad zrównoważonym rozwojem stref przybrzeżnych.

2. **MARIEX**– Wraz z upadkiem rybołówstwa przybrzeżnego i żeglugi morskiej bliskiego zasięgu, tradycyjna działalność handlowa, która generuje doświadczenia morskie, w naturalny sposób zanika lub nawet znika z mniejszych portów - i proces ten będzie kontynuowany w nadchodzących latach. Wiele z tego rodzaju portów jest obecnie w trakcie transformacji, która przynosi "nowe życie portowe" i protagonistów na obszarach portowych (np. mariny w dawnych portach rybackich, restauracje, apartamenty lub sauny z widokiem na port, platformy do nurkowania dla lokalnej młodzieży). Aby utrzymać udany wizerunek obszaru Południowego Bałtyku jako nadmorskiego kurortu z żywym i autentycznym życiem morskim, konieczne będzie znalezienie nowych sposobów dostarczania odwiedzającym prawdziwych morskich doświadczeń oraz odnowienie związanych z tym "narracji marketingowych".

Ogólnym celem projektu jest przekształcenie mniejszych portów w integracyjne "morskie punkty doświadczeń" dla turystów lądowych, wprowadzając nowe podejście marketingowe wokół "nowego życia portowego" w obszarze południowego Bałtyku, aby odnowić profil morskiej destynacji i zwiększyć jej atrakcyjność. Jednocześnie ważne jest, aby pozostawić wystarczająco dużo miejsca dla "prawdziwych użytkowników" (np. żeglarzy rekreacyjnych) i "prawdziwego" życia portowego w dzisiejszych czasach (np. młodzież korzystająca z trampoliny na basenie). Bo tylko wtedy, gdy "nowe portowe życie" jest prowadzone przez miejscowych i "prawdziwych użytkowników", autentyczna morska atmosfera, którą doceniają turyści, może zostać utrzymana przy życiu.

Działania w ramach projektu pogrupowane są w 4 działania:

- Pierwsze działanie zakłada utworzenie Wspólnoty Innowatorów, która będzie zaangażowana w przygotowanie i realizację projektów pilotażowych (Maritime Experience Points).

- Drugim działaniem jest faktyczne wdrożenie projektów pilotażowych, przy aktywnym zaangażowaniu lokalnych zainteresowanych stron, polegających na modernizacji i dostosowaniu czterech portów pilotażowych.
  - Trzecie działanie obejmuje stworzenie wspólnej marki, opracowanie nowych narracji marketingu morskiego oraz wdrożenie wspólnej kampanii marketingowej, która zostanie zintegrowana z MariEx Toolbox.
  - Ostatnie działanie ma na celu zainicjowanie dialogu z zainteresowanymi stronami w całym programie SBA i poza nim, na przykład poprzez organizację wydarzeń i wystaw oraz rozpowszechnianie zestawu narzędzi MariEx wraz z planami i wytycznymi.
- Głównymi grupami docelowymi są gminy i operatorzy portów, organizacje zarządzające ośrodkami turystycznymi i lokalne biura turystyczne, lokalni mieszkańcy i turyści, a także potencjalni goście.

Patronaty i realizacje projektów ZMiGM

- a) **REJS GENERAŁEM ZARUSKIM** –dnia 25.05.2025 r. odbył się jednodniowy rejs żaglowcem GENERAL ZARUSKI, który stał się niepowtarzalnym przeżyciem dla uczestników tego wydarzenia. Miał na celu nagrodzenie młodzieży zaangażowanej w projekty marynistyczne oraz inicjatywy społeczne (Sapere Aude) oraz finaliści konkursu Wiedzy o Morzu.
- b) W ramach imprez objętych **PATRONATEM ZWIĄZKU** z gmin członkowskich, patronat przyznano:
  - Jarmark św. Dominika
  - XX Powiatowy Konkurs „Żuławy Gdańskie – Nasza Mała Ojczyzna”, Cedry Wielkie
  - XIII regaty wioślarskie łodzi monotypowych, Dziwnów
  - Belonada – XXI Ogólnopolskie zawody z łodzi w poławianiu belony, Puck
  - Regaty Turystyczne „Trzy Perły” – Darłowo
  - Dni Gminy Postomino
  - XX Festyn Wodny w Podmiarowie – Gmina Będzino
  - Otwarcie sezonu letniego 2025 – Krokowa
  - III Łebski Festiwal Rybny i Produktów Regionalnych – Gmina Miejska Łeba
  - V Regaty o Puchar Burmistrza Mielna
  - Eco Regaty o Puchar Burmistrza Trzebiatowa
  - Dożynki gminne, Cedry Wielkie
  - XV Bałtycki Maraton Brzegiem Morza, Jastarnia
  - Dożynki gminne – Gmina Będzino
  - Dożynki Gminne, Krokowa
  - Konkurs „Sapere Aude – miej odwagę być mądrym”, Hel
  - Żagle 2025, Szczecin

PROMOCJA BURSZTYNU – wystawy, warsztaty, eventy

- a) Wystawy:
  - "Bursztyń bałtycki. Redefinicje 2.0" – kuratorowana przez Lidię Popiel wystawa poświęcona współczesnym interpretacjom bursztynu.

- "Bursztynowe rzemiosło" – prezentacja nagrodzonych prac w ramach 22. Ogólnopolskiego Konkursu Złotników i Jubilerów organizowanego przez Pomorska Izba Rzemieśnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
  - „Bursztyn Bałtycki. Prezentacje/redefinicje”, Krokowa
  - „Bursztyn bałtycki – skarb Zatoki Gdańskiej”, Gniewino, wystawa prezentowała bogactwo natury, historii i sztuki zakłęte w złocie Bałtyku.
  - „Bursztynowe Rzemiosło”, Puck, Ekspozycja nagrodzonych prac w Ogólnopolskim Konkursie Złotników i Jubilerów "Bursztynowe Rzemiosło" im. Karola Kowalskiego.
  - „Bursztynowe wibracje. Natura & vintage”, Jurata, Kuźnica.
- b) Warsztaty:
- Baltic Amber Workshops Gdańsk- Amsterdam 2025, warsztaty artystyczne poświęcone bursztynowi bałtyckiemu. Wydarzenie zorganizowane z inicjatywy Miasta Gdańska i przy wsparciu ZOPOT Amsterdam przyciągnęło blisko 100 studentów z 12 krajów, m.in. z Holandii, Hiszpanii, Chin, Korei Południowej czy Singapuru.
  - Dwudniowe zajęcia dla młodzieży szkolnej i seniorów odbyły się w Helu – marzec 2025 r.
- c) Bursztynowe Gody dla par, które trwają w związku małżeńskim już 44 lata. Tegoroczna edycja została także zlecona do realizacji przez Urząd Miasta Gdańska, związek był odpowiedzialny za prowadzenie rejestracji jubilatów, aranżacje oraz występ gwiazdy, w tym roku był to recital Natalii Muiangi wraz z zespołem.
- d) Promocja bursztynu podczas Jarmarku Św., Dominika – instalacja wodna Poławiacz Bursztynu i zbiórka środków na nagrody dla laureatów Konkursu Wiedzy o tematyce Morskiej realizowanego w 2025 roku.
- e) Bicie Rekordu Polski w jednoczesnym polerowaniu i szlifowaniu bursztynu podczas targów Amberif Autum 2025 – rekord pobity przez 155 uczestników w dniu 5.09.2025r.

„KONKURS WIEDZY O MORZU 2025” – Związek Miast i Gmin Morskich był organizatorem międzywojewódzkiego konkursu wiedzy o morzu, w którym uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych mogli sprawdzić swoją wiedzę na tematy morza, bursztynu, ekologii oraz historii i kultury regionu nadmorskiego. Półfinały konkursu odbyły się w Mielnie i Gdańsku. Finał miał miejsce w Sopocie.

Rozpoczęły się także przygotowania do kolejnej edycji konkursu, m.in. złożone zostały stosowne wnioski o umieszczenie przyszłorocznej edycji konkursu w wykazach konkursów premiowanych punktami na świadectwie dla uczniów szkół podstawowych ze wszystkich 3 województw.

Sprawy Statutowe

1. **LXIV WALNE ZEBRANIE DELEGATÓW** – W dniach 16-17 kwietnia 2025 roku, w Ustroniu Morskim odbyło się LXIV Walne Zebranie Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich. Na zaproszenie wójta gminy Ustronie Morskie – Grzegorza Czachorowskiego, na zebraniu w licznym gronie stawili się delegaci związku oraz znamienici goście: Senatorowie RP Janusz Gromek oraz Stanisław Gawłowski, a także posłanka na Sejm RP, Barbara Grygorcewicz. Uczestnicy Walnego Zebrania delegatów pierwszego dnia obrad mogli podziwiać zrewitalizowane wysypisko śmieci, które przekształcone zostało w farmę fotowoltaiczną. Ta inwestycja była również tematem podejmowanym w dalszej części obrad. Drugi dzień obrad

rozpoczął się od powitania nowych członków Związku Miast i Gmin Morskich (ZMiGM) czyli gminy Tolkmicko oraz Miasta Świnoujście. Następnie odbyła się część statutowa Walnego Zgromadzenia Delegatów.

2. **LXV WALNE ZEBRANIE DELEGATÓW** –25-26 listopada 2025r. w Mielnie odbyło się LXV Walne Zebranie Delegatów Związku. W ramach zwiedzania gminy uczestnicy mogli zobaczyć Domki na Wodzie – innowacyjną przestrzeń turystyczną oraz odwiedzić Ekoprzedsiębiorstwo. Podczas obrad przyjęto m.in. zmiany w statucie, dzięki którym do naszych struktur mogą dołączać także instytucje samorządowe i podmioty z branży morskiej. Przyjęto kolejnego nowego członka – Gminę Darłowo. W pierwszym dniu obrad, w historycznym hangarze dawnej fabryki samolotów miały miejsce liczne prezentacje m.in.: ITM Poland Sp. z o.o. o tym jak efektywnie zarządzać bezdomnością zwierząt domowych w gminie; T-Mobile – prezentacja o cyberbezpieczeństwie oraz na zakończenie I dnia obrad dyskusja na temat możliwości opodatkowania dużych portów morskich, Posłanka na Sejm RP Iwona Hartwich przedstawiła program budowy dostępnych dla osób z niepełnosprawnością zjazdów na plażę. Drugi dzień dotyczył planów na 2026 rok oraz pozostałych bieżących działań Związku i działań statutowych.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA:

- a) **XII Ogólnopolska Konferencja Prawa Morskiego** – poświęcona wybranym zagadnieniom związanym z rozwojem morskiej energetyki wiatrowej z polskiej perspektywy. Morska energetyka wiatrowa jako nowopowstający sektor gospodarki morskiej jest szansą na rozwój społeczno-gospodarczy Pomorza i całej Polski.
- b) **XII edycja Ogólnopolskiego Szczytu Energetycznego OSE GDAŃSK 2025**. Tegoroczna edycja była poświęcona zmianom w europejskiej polityce energetycznej, wynikającym z trwającej transformacji sektora. Dyskusje skupiły się na zaostrzeniu polityki klimatycznej Unii Europejskiej, poszukiwaniu nowych kierunków dostaw surowców energetycznych oraz dalszym odchodzeniu od tradycyjnych źródeł energii na rzecz odnawialnych.
- c) **XXXIV Forum Ekonomiczne** w Karpaczu – W dniach 2–4 września 2025 roku w Hotelu Gołębiowski w Karpaczu odbyła się trzydziesta czwarta edycja Forum Ekonomicznego – największego i najważniejszego wydarzenia gospodarczego w Europie Środkowo-Wschodniej. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Czas transformacji – jaka będzie Europa przyszłości?”, które stało się punktem wyjścia do rozmów o kierunkach rozwoju gospodarki, technologii i społeczeństwa w nadchodzących latach..
- d) **Pomorskie Eko Forum**- Pomorskie Eko Forum od dziewięciu lat wyznacza kierunki rozwoju i kreuje nowe trendy w obszarze ochrony środowiska. To największa debata ekologiczna na Pomorzu – miejsce, w którym spotykają się przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, biznesu, nauki oraz organizacji społecznych. W obliczu dynamicznych zmian legislacyjnych i rosnących wyzwań środowiskowych Forum staje się niezbędną przestrzenią dialogu i współpracy. Jego celem jest tworzenie platformy wymiany wiedzy, doświadczeń i poglądów między wszystkimi podmiotami działającymi w sektorze ochrony środowiska w regionie.
- e) **Udział w Darłowo spotkanie dot. zagospodarowania przestrzennego** - Podczas spotkania:
  - omówiono wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli, które unaocznili skalę nielegalnych inwestycji,
  - prof. Maciej Jabłoński zaprezentował merytoryczne wystąpienie dotyczące podstaw prawnych i konsekwencji zjawiska,
  - odbyła się debata samorządowców i urzędników, której efektem było wypracowanie wspólnego stanowiska.

Wnioski ze spotkania – apel o doprecyzowanie i uszczelnienie przepisów prawa dotyczących samowoli budowlanej i urbanistycznej – zostaną skierowane do Marszałka Sejmu RP Szymona Hołowni.

- f) Wstąpienie do **Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (OPOS)**, które jest inicjatywą organizacji regionalnych mających na celu wzmocnienie działań lobbingsowych na rzecz JST. Porozumienie powstało z myślą o stworzeniu platformy wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, a jego rezultatem będzie łączenie wspólnych sił oraz inicjatyw samorządowych.

11.12.2025 r. w ramach OPOS Związek uczestniczył w Posiedzeniu Zarządu Sygnatariuszy Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych w Poznaniu.

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 listopada 2025 r., OPOS został oficjalnie uprawniony do wyznaczania swoich przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST). Rozporządzenie jest już opublikowane w Dzienniku Ustaw.

To przełomowy moment – oznacza realny wpływ samorządów na kształtowanie prawa, jeszcze silniejszy głos JST i nową jakość dialogu z rządem. To również potwierdzenie, jak istotną rolę pełni OPOS w reprezentowaniu interesów polskich samorządów.

- g) **Baltexpo 2025** – w dniach 7–9 października w AMBEREXPO w Gdańsku odbyły się 23. Międzynarodowe Targi Morskie i Militarne Baltexpo gdzie prezentowano działalność Związku Miast i Gmin Morskich oraz realizowane przez Związek projekty - m. in. BS2L (Baltic Sea2Land) i MariEx. Związek Miast i Gmin Morskich po raz kolejny był odpowiedzialny za przygotowanie agendy całości konferencyjnej Baltexpo.
- h) **AMBER VIBES 2026** – rozpoczęto prace związane z realizacją wydarzenia pn. AMBER VIBES 2026 – pokazy mody i biżuterii towarzyszące wiosennej edycji targów Amberif 2026. Związek Miast i Gmin Morskich jest głównym wykonawcą pokazów, dyrektorem artystycznym została Pani Lidia Popiel – wieloletnia ambasadorska bursztynu. Pokaz zostanie zaprezentowany w nowej hali D kompleksu targowego Amberexpo w marcu 2026 roku.

STANOWISKA I APELE ZWIĄZKU:

- Związek Miast i Gmin Morskich zwrócił się z apelem do Ministerstwa Infrastruktury o przeprowadzenie konsultacji społecznych związanych z budową farm wiatrowych na Bałtyku. Konsultacje te miały się stać przestrzenią do przedstawienia lokalnych doświadczeń, problemów i propozycji.
- Apel Zarządu Związku Miast i Gmin Morskich w sprawie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zwiększenia dochodów gmin uzdrowiskowych. Zarząd Związku Miast i Gmin Morskich poparł apel Rady Miasta Świnoujście w sprawie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zwiększenia udziału gmin uzdrowiskowych w dochodach publicznych. Gminy uzdrowiskowe pełnią unikalną rolę w systemie ochrony zdrowia oraz turystyki leczniczej, stanowiąc istotny element polskiego dziedzictwa narodowego i dobra publicznego. Niestety, obecnie obowiązujące mechanizmy finansowe ograniczają ich możliwości rozwoju, spowalniając inwestycje prozdrowotne oraz utrudniając realizację zadań związanych z ochroną środowiska i klimatu, zachowaniem walorów leczniczych oraz budową i modernizacją infrastruktury uzdrowiskowej.
- Stanowisko Zarządu Związku Miast i Gmin Morskich w sprawie Portu w Helu - Zarząd Związku Miast i Gmin Morskich, działając w interesie samorządów nadmorskich, wyraził sprzeciw wobec wpisania portu w Helu do rejestru zabytków. Port w Helu stanowi kluczowy element infrastruktury gospodarczej i morskiej regionu. Jego strategiczna rola, potencjał rozwojowy oraz znaczenie dla lokalnej społeczności nie powinny być ograniczane przez restrykcyjne regulacje konserwatorskie, które mogłyby zahamować jego modernizację i rozwój.
- Stanowisko Zarządu Związku Miast i Gmin Morskich w sprawie powiększenia granic gminy Mielno o sołectwo Łazy. Zarząd Związku, po analizie przedstawionych argumentów oraz wcześniejszych stanowisk dotyczących zmian granic administracyjnych nadmorskich samorządów, wyraża swoje stanowisko w sprawie

włączenia Sołectwa Łazy do granic administracyjnych Miasta Mielna. Związek Miast i Gmin Morskich dostrzega strategiczne znaczenie tej inicjatywy dla rozwoju zarówno samego Mielna, jak i całego regionu Pomorza Środkowego. Zmiana ta może wpłynąć na dalszy rozwój turystyki, infrastruktury oraz efektywne zarządzanie przestrzenią nadmorską.

GENERAL ZARUSKI I JACK STRONG – pomoc w zbiórce środków na odrestaurowanie łódki Jack Strong. Trwają rozmowy dotyczące przystąpienia Związku do projektu BOATMAN, gdzie pozyskano środki na odrestaurowanie łódki Jack Strong.

CZAS MORZA – biuletyn Związku wydawany jest jedynie w formie elektronicznej.

Dzięki czasopiśmie nasi czytelnicy na bieżąco mogą śledzić działania Związku Miast i Gmin Morskich. Jest to również miejsce do promocji projektów unijnych oraz odpłatnych artykułów sponsorowanych.

Plany do realizacji w 2026 roku

W ramach pełnionej funkcji delegata miasta Helu do ZMiGM zamierzam w 2026 r. realizować poniższe zagadnienia:

1. Uruchomienie projektu skierowanego do rybaków łodziowych (przybrzeżnych) jako alternatywa dla projektu MARIEX;
2. Kierowanie do zróżnicowanych grup odbiorców informacji o możliwościach organizacji rejsów na gen. Zaruski;
3. Próba implementacji Bursztynowych Godów w Helu;
4. Realizacja w Helu przedsięwzięcia „Bicie rekordu Polski w ilości osób obrabiających bursztyn jednocześnie”;
5. Propagowanie idei uczestnictwa helskiej młodzieży w Konkursie „Wiedzy o morzu”.

Przewodniczący rady
/-/ Marek Chroń